

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 3. Quid sit locus; seu potiùs quid veniat hoc nomine
nuncupandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

mus infra quæst. 9. Vbi etiam monstrabimus, negationem entis seu possibilis, seu impossibilis omnino inextensi nullatenus extensam esse; atque adeo eo præterea titulo esse illam ad spatium locale prorsus ineptam. Denique nulla negatio potest esse spatium locale: quia nulla negatio est capacitas extensionis positivæ qualis debet esse spatium locale, ut satis superque est per se notum; & quia nulla negatio est idonea mensura entis positivi, qualis est omnium locabilium spatium locale; cum potius omnis negatio est contra per ens positivum merienda veniat, qua ratione potest negatio cadere sub mensuram.

37 Iam verò, capacitatem, seu possibilitatem localis extensionis, in qua ponimus reipsa spatium locale, non esse quidpiam actu existens reipsa, nequaquam debuisset mouere, ut mouit Carleton & alios ad hoc, ut derelicta sententiâ communi, confugerent ad quaerendum illud in negationibus. Quia ad hoc, ut nos cum veritate loquamur, ut sæpe loquimur, quasi supponentes esse spatium locale aliquid actu existens; sat est, quod ita illud imaginemur, & quod reuera subsistant fundamenta, quæ huiusmodi loquutionum sunt veritativæ iuxta doctrinam stabilitam. numer. 34.

38 Tertiò tandem infero, spatium locale, quod imaginariū vocamus, non esse merum signum abique reali fundamento constitutum; atque adeo, non esse ens rationis fictum, etsi sit ens rationis suppositivum sui præm formaliter habens pro fundamento reali capacitatem, seu possibilitatem extensionis localis, siue præsentiam localis extensæ circumquaque infinitæ, prout satis superque constat ex hæcenus dictis.

QVAESTIO III.

Quid sit locus, seu potius quid venias hoc nomine nuncupandum.

39 **E**Tenim, suppositis dictis in primâ, & secundâ quæst. hæc quæstio tertia dumtaxat de nomine est. Stoici, Epicurei, & alij ex Philosophis antiquioribus spatium illud, quod nos imaginariū vocamus, quodque prius corpore Inane appellabant, repletum corpore ipsius corporis locum esse dixerunt. Quam sententiâ sequuti sunt præterea Empiricus, Straton, Lampiscenus, Syrianus, Galenus, Philoponus, & alij, ut referunt Comimbrius lib. 4. Physic. cap. 5. quæst. 1. art. 2. & Petrus Castellus pro eadem novissimè stans tom. suo 1. Philosophiæ Epicuri pag. 611. & sequentibus.

40 Aristoteles verò lib. 4. Physic. cap. 4. docet, locum esse Circumdantis corporis extremum immobile primum. Quem omnes Peripatetici sequuti sunt. Vnde illa vulgaris definitio loci manavit, *Est ultima superficies corporis continentis immobilis primò.* Dicitur corporis continentis primò, ad excludendas ultimas superficies aliorum corporum maiorum, quæ non immediatè, sed remotè, atque adeo veluti secundariò continent locatum, & locum. Dicitur etiam superficies immobilis iuxta communem expositionem, præsertim Recreatorum, ut significetur, ultimam superficiem corporis continentis, seu circundan-

tis locatum, non utrunque esse locum eius, sed reduplicativè ut præsentem in tali spatio, quo pacto ratione præsentiam immobilis est. Ex quo patet, locum iuxta sententiâ istam ex duobus necessariò componi, ex superficie scilicet ultimâ corporis continentis, & ex præsentiam eius in tali spatio, à qua habet, ut sit immobilis, qualis locus esse debet iuxta sententiâ omnium; alioquin posset locatum prorsus immotum mutare loca, aut non mutando loca moveri. Quod utrumque reputatur absurdum. Vnde, stando in hac sententiâ, vulgò colligitur ad identitatem numericam loci neque requiri identitatem superficiæ ambientis, neque identitatem præsentiam eius, sed loci identitatem spatij localis eiusmodi superficiæ. Ob idque turrim semper dicendam manere in eodem loco; tamen singulis momentis mutet superficiæ aeris ambientis cum ipsarum præsentis; quia semper est verum, manere circumdatam aliquâ superficie immediatâ alicuius corporis continentis per aliquam præsentiam præsentem in hoc numero spatio locali, quod imaginariū appellant. Et è conversò ob id aquam in vase inclusam mutare loca, dum vas movetur; tamen intra eandem semper ultimam superficiem vasis contineatur: quia mutat spatia, quibus talis superficies per motum successivè sit præsens.

Tertia sententiâ potest eorum esse, qui præsentiam, quam mobile per motum adquiret intrinsicam sibi, & in hærentem, iuxta dicta quæst. 1. locum intrinsicum appellant, quem modum loquendi probabilem reputant Tolet. lib. 4. Physic. quæst. 8. & Soar. disput. 51. Met. sect. 2.

Ego in hac quæstione de nomine arbitror primò, spatium locale satis congruè dici locum rei tali spatio correspondentis, siue illud quid reale, siue quid imaginariū esse dicatur, quo pacto explicatum est quæst. 2. Imò de facto iuxta vulgarem, communemque hominum conceptionem satis frequenter, ne dicam plerumque, venit haud dubie nomine loci intelligendum eiusmodi spatium. Eius autem appellationis congruitas in eo stat, quòd omnium conceptione proprietates loci sunt, esse immobilem, esse æqualem locato, siue ei adequari, acquiri per motum latioris, recipere in se locatum, &c. Quæ omnes iunctæ in nullo alio conceptu ita propriè, ac in prædicto spatio reperiunt videntur. Secundò arbitror, bene etiam dici locum, extrinsecum tamen, quem Aristoteles definiit. Tertiò, improprie valdè, & abusive dici locum præsentiam intrinsicam rei locatæ: quia omnis res locata in suo loco dicitur esse, aut præsens esse, & tamen nulla unquam res dicitur esse, aut præsens esse in sua intrinsecâ præsentiam. Quare, hac usurpatione loci relicta, iuxta alias duas duplex locus est distinguendus, quorum primus locus imaginariū; secundus verò locus realis distinctionis gratiâ dicentur. Itaque spatium, quod imaginariū appellant, aut spatium locale, aut locus imaginariū dicitur deinceps: locus autem realis ille, quem definiit Aristoteles, nimirum superficies immobilis ambiens immediatè rem locatam, Quo fere modo etiam in imaginariū, & reale dividemus tempus inferius disput. 7. quæst. 2.

Vnde colliges; qua ratione Cælum omnium supremum, (quod veteres Philosophi primum mobile esse putabant, nos verò credimus, esse

esse Cælum Empyreum), dicendum sit esse in loco, vel secus. In cuius rei determinatione non tam leui labore, quam fructu multi vexati sunt, dicentibus alijs, vt Alexand. Cælum supremum non esse in loco; alijs, vt Gibert, locum supremi Cæli esse vltimam superficiem eius; alijs, vt Abempac. Alpharab. Auerr. locum supremi Cæli esse centrum mundi; alijs, vt Aristot. quem multi sunt sequuti, Cælum supremum per accedens tantum esse in loco ratione partium. De quo plura Conimb. lib. 4. Physic. cap. 5. quæst. 2. Verum ex dictis facile constat, quid in hac re dicendum sit: nempe Cælum supremum, vltra quod non est aliud corpus, non esse in loco reali illud circumscribente; esse tamen in loco imaginario, in spatio locali, quod occupat.

QVÆSTIO IV.

Quotplex sit presentia localis, seu vocatione.

44 **E**Ns, quod per presentiam ponitur in spatio locali, imprimis aliud est simplex, & indiuisibile physicè, vt Angelus; aliud compositum, & diuisibile physicè, vt corpus. (Hic namque solum est sermo de simplicitate, & compositione physica). Compositum autem ens aut ex solis indiuisibilibus, aut ex solis partibus in infinitum diuisibilibus, aut ex vtriusque compositum considerari potest; siue omnia hæc compositionis genera sint possibilis, siue secus, de quo disput. 10. Similiter spatium, in quo ens per presentiam ponitur, aut simplex, seu indiuisibile, aut compositum, seu diuisibile aliquo ex prædictis tribus modis concipi potest. Porro tam ens simplex, quam ens compositum tum in spatio indiuisibili, tum in spatio diuisibili poni præsens potest.

45 Quando ens simplex ponitur præsens in spatio diuisibili, necesse est, vt totum in toto spatio, & totum in singulis partibus spatij præsens sit, vt est notum. Ens verò compositum bifariam in spatio diuisibili potest præsens poni. Primo, ita, vt totum illud in toto spatio, & singula partes illius in singulis partibus spatij præsentis sint per distributionem accomodam. Secundo, ita, vt totum illud in toto spatio, & totum etiam in singulis partibus spatij sit præsens, ad instar entis indiuisibilis.

46 Et presentia quidem, qua quoduis ens seu simplex, seu compositum in spatio diuisibili collocatur totum in toto, & totum in singulis eius partibus, presentia definitiua appellatur, latè hoc vocabulo vsurpato. Qua verò ens compositum in spatio diuisibili collocatur, ita, vt totum ens sit in toto spatio, & singula partes entis in singulis partibus spatij distributiue, presentia circumscriptiua dicitur. Presentia denique, qua quoduis ens seu simplex, seu compositum, in spatio indiuisibili collocatur, nondum, vt deberet, speciale nomen sortita est. Dicatur ergo distinctionis gratia presentia contractiua. Acquero tamen, nomine entis, & spatij compositi, seu diuisibilis tantum venire impræsentiarum illud intelligendum, cuius partes inter se continuatæ sunt, aut saltem se se immediate tangentes,

sive contiguæ. Si enim aliquo modo sint interruptæ, aut loco distatæ, quod attinet ad institutum præsens, non vnum ens, aut vnum spatium, sed plura dicentur.

Iam verò presentia definitiua entis indiuisibilis duplex est. Altera, quæ penes diuisibilitatem spatij, cui correspondet, diuisibilis est, ita, vt singulis partibus spatij, singula quoque presentia partes inter se distinctæ respondeant, quæ tamen eiusdem subiecti presentia sint. Altera, quæ omnino indiuisibilis est, atque ita, non per suarum partium distributionem, quas non habet, sed per sui totius replicationem, siue repetitionem ponitur, ponitque suum subiectum in omnibus, & singulis spatij partibus. Talis est presentia, quæ Deus spatio diuisibili præsens est, vt ostendemus disput. 6. Cæterum neutra harum presentiarum erit possibilis, nisi spatium diuisibile, cui correspondet, ex solis indiuisibilibus, non verò insuper ex partibus in infinitum diuisibilibus componatur, vt infra quæst. 6. monstrabo.

Presentia autem definitiua entis diuisibilis 48 quadruplex est. Prima, quæ penes diuisibilitatem tam spatij, quam subiecti diuisibilis est, atque ita ex duplici genere partium constat; alia sunt, quibus qualibet pars subiecti sit præsens omnibus, & singulis partibus spatij; alia sunt, quibus in qualibet parte spatij ponuntur omnes & singula partes subiecti. Secunda, quæ penes diuisibilitatem solius spatij, non item subiecti, est diuisibilis; cuius proinde qualibet pars in parte spatij, cui correspondet, ponit præsens indiuisim totum subiectum; atque ita singulis partibus subiecti per sui repetitionem inheret. Tertia, quæ penes diuisibilitatem solius subiecti, non item spatij, est diuisibilis; cuius proinde qualibet pars eam subiecti partem, cui vnice inheret, in omnibus, & singulis partibus spatij per sui repetitionem, siue replicationem ponit. Quarta denique, quæ omnino indiuisibilis est, atque ita per quamdam sui repetitionem inheret singulis partibus subiecti, per alteramque sui repetitionem omnes, & singulas earum ponit in singulis partibus spatij.

Presentia circumscriptiua solum potest esse 49 composita ex partibus, quarum singula partibus distinctis tum subiecti, tum spatij respondeant, vt constat ex eius descriptione tradita supra.

Presentia denique contractiua, si sit entis 50 indiuisibilis, omnino indiuisibilis erit. Quia & subiectum, & spatium eius sunt indiuisibilia. Nisi quis velit ex partibus puræ intentionis posse esse compositam: de qua presentiarum compositione modo non agimus. Si verò sit entis diuisibilis, duplex ad rem distingui potest. Altera diuisibilis penes diuisibilitatem subiecti, cuius singula partes singulas subiecti partes in eodem indiuisibili spatio ponant. Altera omnino indiuisibilis, quæ per replicationem sui omnibus, & singulis partibus subiecti inheret, easque collocet in suo spatio indiuisibili.

Sunt præterea multa alia genera presentiarum 51 haud dubie excogitabilem, quæ ex commixtione præcedentium, omni earum combinatione facta, resultant. Verum in eis prolixius recensendis non oportet morari. Sat sit exempli gratia scire, esse excogitabilem presentiam definitiuam subiecti indiuisibilis, quæ partim